

UNITÁRIUS ÉLET

VI. ÉVFOLYAM 1. SZAM

1952 MÁRCIUS HÓ

Az unitarizmus jelentősége

Mi, unitáriusok, akik benne élünk az unitárius közösségben, már annyira magától értetődőnek találjuk az unitarizmus eszmei hivatásáról szóló fejtegetéseket, annyit hallottunk róla, annyira benne él mindennapi gondolatainkban s talán tetteinkben is, hogy szinte megszokottá vált, vérünkben érezzük s azt hisszük, hogy az mindenki előtt természetes. Pedig — még magunk se mindannyian vagyunk teljesen tisztában vallásunk rendkívüli társadalmi és művelődéstörténeti súlyával, a benne rejlő emberi értékekkel, lelki és szellemi kincsekkel. Sokszor csak akkor jövünk mi is rá, hogy milyen értékes kincsnek tulajdonában vagyunk, amikor másoktól halljuk s ilyenkor nem egyszer előttünk is új felfedezésként hatnak ezek a mások által elismert unitárius tulajdonságok.

Ilyen örvendetes, felfedezészámba menő elismeréseket volt alkalmam hallani nem éeg a Magyar Tudományos Akadémia irodalomtörténeti szakosztályának nagygyűlésén. S nem is egy, de több ízben, nem is egy, de több kiváló tudósunktól. Mulasztást követnék el, ha nem számolnék be erről az élményemről az unitáriusok összességének, azoknak is, akik számára nem hatnak újdonságként kiváló tudósaink megállapításai, azoknak is, akik csak e beszámolóból vehetnek tudomást arról, hogy a tudományos élet szakemberei régóta és rendszeresen foglalkoznak az unitarizmus történelmi és társadalomfejlődési kérdéseivel. Ugy vélem, mindannyian ö ömmel fogják olvasni tudósaink elismeréseit vallásunk eléggé, talán még általunk se méltányolt, a fejlődés számára viszont nagy fontosságú kérdéseivel, értékeivel szemben.

Kardos Tibor irodalomtudós megállapítása szerint az unitarizmus a reformáció legmagasabb szellemi csúcspontja, mely azoknak a világ minden táján egymásra talált szabadelvű gondolkodóknak a társaságában született meg, akik az emberiség kultúrájának fejlődéséért, a világ haladásáért folytatták eszmei harcukat: Blandrata, a két Socinus, Servét, az antitrinitarizmus (= unitarizmus) úttörői, mindannyian tagjai voltak ezeknek a szabadgondolkodó, humanista társaságoknak.

Túróczy-Trosztler József egyetemi tanár különösen Benczédi Székely István történelmi jelentőségét emelte ki, megállapítva, hogy az első magyar író és történész, aki világkrónikájában a nemzeti történelmet a világtörténelem eseményeivel is kapcsolatba hozta s így első, széleslátókörű, világkapcsolatokat kereső és teremtő történetírónknak kell tekinteni.

Hegedüs Géza író a szabadságharc előtti irodalmi körök, iskolai olvasótársaságok jelentőségét méltatta s csak természetes, hogy azok között a legkiemelkedőbb fontosságúnak a Kriza János és Szentiványi Mihály köré csoportosult Remény-kört tarthatjuk, az iskolai olvasókörök közt pedig igen nagy szerepet tölt be a kolozsvári unitárius kollégium diákjainak olvasótársasága.

Érdekességben nem utolsó **Klaniczay Tibor** előadónak az a megállapítása sem, hogy Karádi Pál püspökünk egész irodalmi és hitvitázó működése egyik legszebb példája a reformáció népies irányának s hogy Karádi e tekintetben még a reformáció nemesi, városi polgári rétegeivel is harcba szállt a népi, plebejus érdekek védelmében. Utolsónál hagytam e megjegyzést, de épp azért, mert rendkívül érdekesnek, alkalomszerűnek s a jövő számára is érdeme nek tartottam ennek a szempontnak mindig alkalomszerű voltát kiemelni.

Egész röviden adhattam csak vissza irodalomtudósainknak az unitarizmus népi, haladó irányára vonatkozó véleményeit. De ha megismétlem, hogy mindez a Magyar Tudományos Akadémia nagygyűlésén hangzott el, komoly szakkutatók, vezető tudományos tényezők részéről, e vélemények súlyát, azt hiszem eléggé sikerült érzékeltetnem az unitárius vallásközösség tagjaival.

„Vallás és világnézet“ címmel a budapesti egyházköztségben tartott előadásomban ugyanazok a gondolatok vezettek, mint e kiváló tudósokat ránk vonatkozó megállapításaikban: világossá tenni az unitarizmusnak, mint vallásnak és világnézetnek mindig haladó és tudományosan is felelhető voltát. E beszámolóval is az a célt, hogy tudatosítsuk, tegyük eszmei vezérfonallá, világnézeti vezetőnké az unitarizmus hivatását, amely minél inkább távolodunk a múlttól, annál ragyogóbban bontakozik ki a történelem sodrából, s minél inkább haladunk a végső cél: az emberi szabadságjogok megvalósulása felé, annál lényegesebb jelleget nyer a világeszmék ütközőpontjában.

SÜTŐ-NAGY LÁSZLÓ.

ÁHITAT

47. sz. ének:

Szeret, imád, magasztal
Értelmünk és érzésünk;
Élő hittel, hálával,
Téged, Szent Istenünk.
Érzeményink tárában
Nincs szentebb érzet,
Mint ez: Is'en velünk van
- Az Isten szeretet.

I m a.

Minden jósnak és örök szeretetnek örök forrása. Isten, kit botorkáló éleútainkon soha ki nem apadó szomjúsággal keresünk, — Előted borul le az imádkozó ember s Éretted sóvárog a háborgó lélek. Te irányítod a csillagmillióknak járását s Te veszed fel az emberi szíveknek gondját. Emberi életünk homályos ösvényein szereteted vezérel s a beléd vetett hit világít. Lobbantsd hát lángra hitünk tündöklő fáklyáját, hadd lássunk meg Téged és értsük meg önmagunkat. Tárd ki értelmünk elé lényednek titkai, hogy biztosan haladhassunk e világban. Jézusnak nyomdokain, örök célunk felé, Istenország felé.

János ev. IV. rész, 22. vers.

... Ti azt imádjátok, amit nem ismertek;
mi azt imádjuk, amit ismerünk...

Szikrázva tűzött a nap. A fáknak levelei bágyadtan csüngtek az ágakon. Ember és állat egyaránt kereste a hűvös enyhelyet, hol nem éri a perzselő hőség. Jézus is elfáradt; tanítványaival valahol Samária és Júdea határában járt, ott, ahol Jákób kútja állott. Néhány barátját elküldte élelemért, maga pedig lerokkad a kút mellé. Szerette volna egy kis vízzel oltani szomját, de nem volt edénye, mellyel meríthetett volna. Ekkor egyszerű asszony érkezik a kúthoz, Jézus vizet kér tőle. S az egyszerű, köznapi élemből, Ő, ki a beszélgetést, prófétai elhivatottságáról meg nem feledkezve, nagy emberismerettel vezette, mély

lelki problémát ragadott ki. Ismerős a történet. Tudjuk, hogy Júdea és Samária között régi viszály állott fenn. A Názáreti azonban az ellenséges hangot szelíd-ségével lefegyverzi és megsejti a nővel próféciájának célját: a szellemi Isten fogalmát. Itt hangzik el a gyönyörű tanítás, hogy Isten lélek és aki őt imádja, szükség, hogy lélekben és igazságban imádja. Az aszszony úgy találja, hogy minden vallás egyformán jó. Jézus azonban tiltakozik ellene, mondván, hogy csak az igaz megismerés vallása és hite boldogíthatja az embert. Ő maga ennek a meggyőződésnek a híve.

Mi, unitáriusok is ezt valljuk. A megismerést hitünk alapjának tudjuk, s csodálkozva fogadjuk, ha valaki így nyilatkozik: „... nekünk nem elég a történeti Jézus vérszegény alakja...“ Mi, igaz unitáriusok, Jézus ajkairól tanultuk meg Isten megismerését és szeretni. Őt magá' pedig ezen istenhit vértanújának és hőségének tudjuk. Hős volt ő, a hitnek hőse s alakja nem vérszegény; sem a Gecsemáné kertben, sem a Golgotán. Minden idők emberének példát adott a történeti Jézus. Mi őt követni akarjuk mindenben, de különösen az ő hitbéli meggyőződésében. Szomjuzzuk az ő hitét. Ezért valljuk alapigénket is úgy, amint ő vallotta. Ha ő fontosnak tartotta a hit szempontjából a megismerést: mi is szükségesnek tartjuk. Ezen ismeretszomj pedig nem tűri, hogy Mesterünk alakját bármi vagy bárki elködösítse. A legendák Krisztus alakja bármily megkapó is, nekünk inkább az életeli történeti Jézus példája kell, mert az emberi s mi csak embert tudunk követni, nem pedig Istent. Ne gondolja senki, hogy mikor mi emberi ismeretekre alapozzuk vallásunkat, ezzel a szív mondanivalóit akarjuk száműzni a vallás területéről. Nem, — csak el akarjuk kerülni a „Credo quia absurdum“ elvét. Számunkra a szenvedő, de bizó Jézus példája van olyan erőadó, mint bármely pietista, jámbor elmékedés. Egyházunk célja hősiességű emberek építése kell, hogy legyen. E célt pedig csak ismerettel és tudással tudjuk elérni. Ezért idegen nekünk mások ajkán az ilyen kijelentés: „Megragadjuk az élő Krisztus kezét, kiből forró szeretet és megbocsátás árad felénk...“ Ez a rajongók hangja s nem az ismeretek emberé.

Testvérem, a vallás alapja ma nagyon ingatag pillérekön nyugszik. Hisszük, hogy azért, mert legendákra építeték azt és nem az ismeretre. Pedig az ismeret sok érvet adhat a vallásos léleknek. Miért hiszed, hogy Isten nagyobb és jobban látható az „égő csipkebokorban“, mint a tejút sugárzó rendszerében, vagy a benned lévő erkölcsi rendben? Miért hiszed, hogy a templomok ornamentikája közelebb emeli lelkedet Istenhez, mint egyetlen hópehely sugárszerkezete? Miért gondolod, hogy az érzelem kézzelfoghatóbb, mint az értelem bizonyítékai?

Az ember olyan, mint a gyermek: mindég többet és többet ismer meg az ő szüleiből. Így vagyunk mi is a mi mennyei Atyánkkal. Minél többet ismerünk meg belőle és legnagyobb, legjobb gyermekéből: Jézusból, annál jobban megszeretjük Őt és annál hívebben tudjuk követni örök emberársunkat az Atya országára felé.

Mi szüntelenül keressük bibliánkban Mesterünk elrejtett igazságait. Szüntelen kutatjuk a világban és önmagunkban Istennek újabb és újabb megnyilatkozásait. Meg vagyunk győződve, hogy az ember mind több és több ismeretet fog szerezni Róla s az ember ennek következtében mindég boldogabb lesz. A történeti Jézus azt mondta: „Szeressétek Istennek országát...“ S mi megfogadjuk szavát. De nem a feltételek és a rajongások útján keressük azt, hanem a világ és saját lelkünk titkainak felfedésében és megismerésében. Addig, míg ez meg nem valósul, mindazoknak, kik más utakon keresik hitüknek célját és tárgyát, Jézus szavaival csak ezt mondhatjuk... „Ti azt imádjátok, amit nem ismertek, mi azt imádjuk, amit ismerünk.“ Amen.

BAJOR JÁNOS.

Testvéri üdvözlés

Sikora János lengyel hittestvérünk Wapienicából lapunk szerkesztőjéhez magyar nyelven újabb levelet intézett. Abból közöljük az alábbi szemelvényeket:

„A mai rádiós istentiszteletért, melyet Bielskóban egy budapesti magyar nővel hallgattunk végig, hálás köszönetet mondok.

Máskor, kérem, legyenek szívesek az „Unitárius Életben“ megadni a hullámhosszat is, mert evégett volt, hogy amíg a kellő hullámhosszat felfogtuk, emiatt elvesztettünk 10 percet.

Lapjukat megkaptam és nagy örömmel átírtam lengyelre, hogy lelkésztestvérünk elolvashassa a krakkói eklézsiá előtt.

Grycz Károly lelkészünk a múlt héten visszatért Varsóból, ahol több előadást tartott és megmondhatjuk, hogy az unitárius eszmét szívesen elfogadták.

Az ígért kis Kátét nyugtalanul várom, szeretném mielőbb lengyel nyelvre lefordítani. Nekünk Lengyelországban lapunk nincsen. Központunk Krakóban van, a hívek szét vannak szórva, én például több, mint száz kilométert utazom, hogy havonta kétszer, háromszor résztvegyek egy istentiszteleten. Legtöbbször Grycz Károly lelkész beszédét hallgatjuk, de előfordul, hogy néha Varsóból lejön egyik-másik tudós és előadást tart. Előadás előtt csendes imát mondunk, majd beszéd következik. Azután jön a „debatta“, vagyis mindenki elmondhatja véleményét. A hozzászólások után elzongoráznak egy-egy székely egyházi éneket, amit csendes ima követ.

Nagyon érdekesnek látom, hogy Magyarországon a reformátusok és evangélikusok templomaikat olykor unitárius testvéreik rendelkezésére bocsájtják. Nálunk ez lehetetlen volna. Bocsássanak meg, hogy magamról is írjak. Édesapám 1902-ben vándorolt ki Magyarországból, 1918-ban Lengyelországba visszatérve, kezembe kerültek Grycz Károly könyvei, 1945-ben felkerestem őt és akkor ismertem meg az unitárius vallás hitelvéit.“

Állítsuk fel az orgonát a Koháry-utcai templomunkban

Körülbelül húsz, huszonöt éve annak, hogy a régi orgona — amelyet boldog emlékü elődeink a templom építésekor templomunkban elhelyeztek — felmondta a szolgálatot, javítani azt, emberek egybehangzó véleménye szerint, nem volt érdemes és sok huza-vona után elhatározták, hogy újat állítanak fel, teljesen modern berendezéssel. Hosszas tanácskozás és gondos utánjárás után be is szerezték az új orgonát, át is vették, de az idő nem kedvezett annak felállítására. 1952. január elsején tartott évnyitó istentiszteleten, mint az évi új munkaterv hangzott el a jelszó beszolgáló lelkészünk ajkáról: „Állítsuk fel az új orgonát a mi templomunkban!“ Ezt az elhangzott gondolatot több oldalról áldozatkész cselekedet követte és a hallgatóságot fellelkesítette ez a nemes gondolat. Mint ötven éven át gyűléseink hallgatója és évtizedeken át jegyzője, engedélyt kérek, hogy egy pár megjegyzést fűzzek ehhez a gondolathoz. A gondolat nemes, időszerű és annak megvalósítása égetően szükséges. A jegyzőkönyveket olvasva, azt tapasztaltam, hogy kis egyházunk a megalakulástól kezdve egészen a mai időkig mindig mindent áldozatkészéssel, sokszor a lehetlenséggel való küzdelemmel ért el. Egyes nagy lelkek kitartó és áldozatkész akaratereivel tudtuk létrehozni a templomépítéstől és berendezésől kezdve minden nemes intézményt. — Koháry-utcai egyházközségünk mindig segítette a Magyarországon levő összes egyházközségeket, ezért méltányos, hogy erejükhez mérten most segítsék őket is az újév első napján elhangzott gondolat megvalósítását. Ezeket a megjegyzéseket az újévi nemes gondolathoz hozzáfűzve, kérem kedves olvasótársaimat és hitrokonaimat, kivétel nélkül, mindnyájan áldozunk unitárius lélekkel a szent cél szolgálatára. Állítsuk fel az orgonát a Koháry-utcai templomunkban!

UJVÁRI LÁSZLÓ

Az Ifjuság Hangja

- Dávid Ferenc emlékezés. —

Irta: Torday Pálma.

Elmondotta: Torday Csaba.

Szívemben komoly áhitattal és rajongó szeretettel állok előttetek, hogy egyházalapító püspökünk, Dávid Ferenc emlékét és az Ő munkásságát szívetekbe idézem. Dávid Ferenc egyházalapító munkája talán ismert előttetek. Tudjátok, hogy ő volt az a nagy lélek, aki a halál árán is az egy igaz Isten igazságát és dicsőségét hirdette. Ő volt az, aki élére állt az erdélyi reformációnak és diadalra vitte azt. Megteremtette a reformációnak sajátosan magyar vallását az unitárius vallást, azaz, hogy helyesebben mondva, haladó, szabad gondolkodásával megteremtette az unitárius gondolat létalapját. A vallás ugyanis már megvolt, csak a szervező erő és az elszánt akarat hiányzott, hogy diadalmaskodjon. A mi vallásunk Jézus evangéliumán, a Szeretet, az Igazság és a Világosság örök nagy eszméin alapszik.

Mi nem öltünk le százezreket a vallás védelmében, nem gyűlöljük embertársainkat, amiért más vallás eszmevilágában élnek, de még nem is tartjuk őket megtévedt báránynak, akik az Úr Isten nagy akójából kiszabadultak, mert értelmük a világosság felé fordult. — Nem, mi unitáriusok kiüzdünk ugyan a túlerővel hitünk és a lelkiismeret szabadságáért, de a szeretet fegyverével harcolunk s nem legyőzzük ellenfeleinket, hanem meggyőzzük értelmüket. Ezért vagyunk mi csak olyan kevesen, mert fegyverrel téríteni könnyű, de a lélek diadalát sokkal nehezebb kivívni. Dávid Ferenc lángoló lelkével ragadta magához az Isten országa után sóvárgó embertestvéreit. Beszédei hallatára meggyulladt az emberek szíve és egyre többen találtak rá saját lelkükben magára az Istenre és mind többen és többen választották az Ember Jézust eszményképül. A kolozsvári kerek kövön elmondott beszéde után egész Kolozsvár unitáriussá lett s rövid időn belül maga a fejedelem is áttért egész udvarával a leghaladóbb szellemű vallás ismeretlen ösvényére. Egyre táult ez a kicsi ösvény és kikanyargott lassan Európa többi államaiba is, magához ragadva a meghasonlott, kiábrándult, de reménykedő és hinni tudó embereket; és akkor megindult egy folyam, mely szennyes áradatával el akarta lepni azt a drága, kicsi ösvényt, amelyen az unitárius Gondolat, az unitárius Jövő zsenge kis hajtását lengette a szél. Jöttek az árulók, akik halálba üldözték a gondos keretést, aki szeretettel nevelgette a vallásszabadság gyöngye palántáit. Ez a mindent elsöpörni akaró áradat kíméletlenül pusztított. A nagylelkű prédikátor, a szabad Gondolat világbajnoka meghalt, de az önvérével felírt mondás, mely börtöne falán fennmaradt az utókor számára — halála után igazolódni látszott. Amint írta: „Az igazságot szabad folyásában semmi sem fogja feltartóztatni.“ Ez az igazság győzött. Bizonyítotték rá a ma élő kis unitárius tábor.

Unitárius nagyjaink: Brassai Sámuel, Berde Móza, Kriza János tovább haladtak a megkezdett úton. Isten országának lelkes munkásai maradtak minden veszedelemben, hű követői eszményképünknek, Jézusnak és az Ő legigazabb tanítványának, Dávid Ferencnek. Mint a mában élő öntudatosan gondolkodó unitárius, kérdezem tőled, Testvérem, „Te kitarot-tál-e az egyenes úton, vagy csábított a széles útnak müló gyönyörűsége?“ „Megőrizted-e lelked szabadságát, vagy eladtad magad a sátánnak?“ Unitáriusnak lenni nehéz, talán a legnehezebb, de próbáld meg, testvérem és ne csak névleg légy unitárius, hanem lelkednek minden erejével érezd, hogy az vagy! Nem elég, hogy templomba járjunk és meghallgassuk az Isten Igéjét, szükség, hogy éljünk is az ige által a Jézus evangéliomában. Foglalkozzunk ezekkel a gondolatokkal, Testvérem! Vizsgáljuk meg önmagunkat, hogy unitáriusok vagyunk-e még, vagy szégyenkezve kell lehajtani fejünket, ha halljuk vagy olvassuk, hogy milyenek voltak Ők, a szellemtörténelem kimagasló alakjai, Dávid Ferenc tanítványai.

A kenyérhajszában törtető ember sokszor eltéved az élet igazi útjáról s a hétköznapok rohanó áradatá-

ban nem veszi észre, hogy ereje egyre fogy és csak a rendíthetetlen hit, a végtelen Szeretet az az erő, amely megtartja a Jövő számára.

Lebegjen előttünk a nagy cél: A Jövő Unitariz-musa és mindig aként cselekedjünk, hogy a bennünk fel-fel ébredő lelkiismeret ne vádoljon, hanem megnyugvást találjon minden gondolatunkban, minden cselekedetünkben. Minden erőnkkel munkáljuk Isten országát, az elkövetkezendőt. Ejünk egymás iránt bé-kességben és szeretetben és bizzunk a Mindenható Örök Isten erejében, aki gondját viseli a legparányibb élőlénynek is itt e földön, mennyivel inkább az embernek, akit a saját képére és hasonlatosságára teremtett.

Ejjen bennünk az Egy Igaz Isten ereje és a Hit, amely legyőzte a világot. Egy az Isten! Úgy legyen!

Tallózás

I.

Heteromaturitas, Disactualismus, Heterokronolo-gismus kifejezéseket használja készülő „Unitárius Kis Lexikon“-ja előszavában egyik atyánkfia. Ezekkel jelzi, miért ütközik akadályokba olykor az újszerű eszmék állandósulása. Míg egyik egyén már eljutott gondolatfűzésében a kellő kiforrott igazsághoz, a másik még nem érkezett oda a hitelvek kialakulásában. Mint a történelem és a mindennapi élet is mutatja, ez okozza a vitákat, a félreértéseket. Az alkotó elme túlértékeli olykor saját eredményeit és nem alkalmazkodik, arra megérett időben lép fel. Servét Mihály és Dávid Ferenc tragédiája is ebből a jóhiszemű túlkorai fellépésben lelheti magyarázatát.

Rámutat a szerző arra is, hogy Mózes és legkorábbi megértői valószínűleg a kiváltságosságot a zsidók részére a bosszúálló Istentől, a sok szenvedés, meggyötörtetés visszahatásaképpen gondolták el. Hogy nem képmásokban, de láthatatlan alakban, szellemben, találják meg az Istent, annak oka: az elnyomó népek a megfogható Istent, a faragott képet elpusztíthaták volna, azonban a láthatatlanhoz, a szívbenlevőhöz nem férhettek hozzá. — A szeretet és megbocsátás újabb lelki megrendülések és későbbi megnyugvások következményei a keresztényeknél. (Dr. Zs. I.)

II.

SZÖVEGGYŰJTEMÉNY A RÉGI MAGYAR IRODALOMBÓL címen érdekes egyetemi segédkönyv jelent meg a Tankönyvkiadó gondozásában 1951 végén. A kötet szerkesztői: Barta János és Klaniczai Tibor. E kötet célja a nehezen hozzáférhető régi magyar irodalmi szövegek szemelvényes közlése, elsősorban a magyar irodalomszakos hallgatók részére. A kötetben több unitárius vonatkozású szövegközlés is van. A közölt szöveg előtt a szerkesztők minden egyes íróra és munkára vonatkozó rövid összefoglalást is adnak. Az összefoglalások ismertetésére alkalmasan még visszatérünk, most csak megemlítjük, hogy e szöveggyűjteményben helyet kapott Dávid Ferenc: Rövid magyarázat c. munkájának egyik része: (271—273. lapok). A debreceni disputa igen bő részletekben történő szövegközlés (274—289. lapokon). Heltai Gáspár következő munkáiból részletek: A részegségnek és tobzódásnak veszedelmes voltáról való dialo-gus, — Az újszövetség-fordítás ajánlása, — Száz fabula, — Haló, — Chronica az magyaroknak dolgairól (289—332. lapokon), végül bő kivonatok a Comoedia Balassi Menyhart árultatásáról (371—384. lapokon), e munka szerzőjét az irodalomtörténet még ma is vitatja, de első kinyomtatója kétségtelenül Karádi Pál akkor abrudbányai unitárius lelkész, később a magyarországi résznek unitárius püspöke, Dávid Ferenc igaz tanításainak önfeláldozó védelmezője volt. — Enyedi György püspök: Gismunda és Gisquardus históriája c. verses széphistóriájából Gismunda védőbeszéde, rövidítésekkel. — Örvendünk, hogy a megúj-hodott magyar irodalomtörténeti kutatás megbecsüli a magyar irodalmi mult haladó hagyományai között az unitárius értékeket

H I R E K

Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettesnek, a Magyar Dolgozók Pártja főtitkáranak, újjáépülő országunk vezetőjének 60. születési évfordulóját ünnepelte nagy lelkesedéssel és a termelésben elért kimagasló eredményekkel az elmúlt napokban országunk népe.

Rákosi Mátyás a marxizmus-leninizmus tanításában gyökerező elméleti irányjelzésével és a széleslátókörű államférfi gazdag tapasztalataival megalapozott gyakorlati útmutatásaival országunk egész lakosságának termelő munkájához, különösen pedig a meglepő eredményeiben mind szélesebb arányokban kibontakozó öt éves tervünknek sikeres végrehajtásához eddig is döntő értékű segítséget nyújtott. Alkotásokban gazdag életének e jelentős állomásán mi is az ünnepi köszöntők hatalmas táborához csatlakozunk és munkásságához őszinte szívvel, tartós, jó egészséget és további sikereket kívánunk.

Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyetteshez egyháznak vezetősége az évforduló alkalmából az alábbi üdvözlő tavrátot intézte: „Hatvanadik születésnapján a magyarországi unitárius egyház hívei, lelkipásztorai, valamint a magunk nevében őszinte szeretettel, tisztelettel és hálás szívvel köszöntjük. Országépítő (további munkájához is jó egészséget, sok sikert és áldást kívánunk. Megújítjuk fogadalmunkat, hogy híveinket és lelkipásztorainkat továbbra is a Magyar Népköztársaság iránt való odaadó hűségre, dolgozó népünk felmelegedésének és a béke ügyének szolgálatára neveljük.

Dr. Csiki Gábor s. k.
püspöki helynök

Dr. Gálfalvi István s. k.
fogadnok.

Április 4-ének, hazánk felszabadulásának megünneplésére készül országunk dolgozó népe. Egyházközségeink istentisztelet keretében méltó módon emlékeznek meg az évforduló jelenőségéről.

Buzogány Kálmán budapesti egyházközségünk érdemes lelkipásztora a napokban töltötte be lelkész szolgálatának 40-ik évét. Ebből az alkalmából a nyilvános lelkipásztortólkeresték nagybudapesti lelkész-társai, akiknek nevében dr. Csiki Gábor e. peres, püspöki helynök mondott rendkívül meleghangú üdvözlő szavakat, méltatva azt az áldozatos építő munkát, amelyet Buzogány Kálmán négy évtizeden keresztül különböző állomáshelyeken kifejtett. Az üdvözlésre Buzogány Kálmán megilletődött hangon mondott köszönetet.

A budapesti egyházközség jókívánságait nagyszámúban megjelent hívek élén dr. Lázár János gondnok tolmácsolta megkapó beszédben.

Halálhír. Máthé Lajos buzgó egyházi tanácsos, presbiter ana Rákospalotán elhunyt. Ádás emlékére.

Nikosz Beloiannisz, a nagy görög békeharcos halálos ítélete ellen nagybudapesti lelkipásztoraink az alábbi tiltakozó tavrátot intézték az Országos Béke-tanácshoz:

„Nagybudapesti unitárius lelkipásztorok lelkiismeretünkre hallgatva, csatlakozunk azoknak táborához, akik az igazság és a béke érdekében követelik a görög harafiak szabadon bocsátását.”

Húsvét első és másodnapján Koháry utcai, Hőgyes-Endre utcai és pestszentlőrinci templomainkban a szokásos időben úrvacsoraszentséggel egybekötött istentisztelet lesz. Felkérjük buzgó atyánkfiai, hogy az Úr asztalának megterítésében jöjjenek egyházközségeink segítségére.

Rádióistentiszteletet közvetít a Magyar Rádió március 30-án és május 18-án 9.30—10.15-ig. Április 20-án 9.00—9.30-ig vallásos félóra közvetítésére kerül sor.

Teológiai tárgyú előadásorozat kezdődött március 13-án Hőgyes-Endre utcai templomunk gyülekezeti termében, amely hat héten keresztül tart. minden csütörtökön d. u. 6 órakor.

Sajnálatos nyomdai hiba csúszott be Botár Imre afiának lapunk legutóbbi számában megjelent „Unitárius vértanúink” című tanulmányába. A közlemény alcímében a zárójelben feltüntetett évszám helyesen 1638. — A közlemény ötödik sorában pedig Csike Dániel helyett Beke Dániel püspök név olvasandó.

Ugyancsak tördelési hiba folytán mondat ismétlések fordultak elő dr. Szabó István „Útolsó szó jogán” című cikkének harmadik, illetőleg negyedik bekezdésében. — Végül a budapesti egyházközségnek a lap negyedik oldalán közölt meghívóján Buzogány Károly aláírás helyett Buzogány Kálmán olvasandó.

A baktérium fegyvereknek az amerikaiak által Koreában való alkalmazása ellen egyházunk nevében dr. Csiki Gábor püspöki helynök az alábbi tavrátot intézte az Amerikai Unitárius Társulat elnökségéhez Bostonba, valamint az Unitárius Egyházak Világszövetségének főtitkárához Hágába:

„Mélyen megütközve a baktérium fegyverek használata fölött Koreában a magyar unitáriusok jó lelkiismeretüktől és emberi érzéküktől inattatva kérlek tiltakozzanak a tömegpusztító fegyverek használatát ellen az E. N. Sz.-nél”.

Koháry utcai egyházközségünk márciusi összejövetelén Buzogány Kálmán tartott emelkedett szellemű áhitatot. Gyallay Domokosné művészi énekessége után Gyallay Domokos kiváló író a fia „Dávid Ferenc testamentuma” című történelmi trilógiájának első része került bemutatásra, amelyet a szépségű költőnység nagy tetszéssel fogadott. Molnár Judit dr. Molnár J. Antal zongorakísérettel előadott határos hangdúszama egészítette ki a műsort, amelyet szeretetvendégség követett.

Hőgyes-Endre-utcai templomunkban és pestszentlőrinci gyülekezetünkben nagy sikerrel mutatták be Gyallay Domokos a fia színművének második részét.

AZ „UNITÁRIUS ÉLET” APRÓHIRDETÉSEI:

Legtöbbször fizet használt rádióért, gramofonért, gramofonmotorért, rádiócsőért, dr. Tasnádi Rádió, Városház-utca 4. Telefon: 385—132.

Könyveket, könyvtárakat, sajtóirodalmi, tudományost, művészeti veszek. Jókai-, Mikszáth-, Mórá-, Dumas-sorozatokat, Brehm, Révai-lexikont, zenei és minden más könyvet: Gyarmati Könyvüzlet. VII. Landler Jenő-ú. 38. Telefon: 226—568.

Márkás zongorák, pianók feltűnő olcsón, hiteltre is. Rákóczi-út 6-án, zongorateremben.

Állást vállalom Budapesten mint statisztikus vagy anyagkönyvelő. Baditz, Miskolc, Fűposta, (postán marad).

Villanyborotvát, pengés borotvakészüléket: Pengéfenőt: minőségi borotvapengét és Autósyphont veszünk. Javitunk és cserélünk. Liszky, Budapest, Somogyi Béla-út (Károly-körút) 16.

Csillárt Vogel csillárüzemől vegyen. Bészlethe 18. Horváth Mihály-tér 1. (Baross-utca sarok.)

UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházak. Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Csiki Gábor.

Évi előfizetési díja: 6 forint.

Budapest, IX., Hőgyes-Endre-utca 3.

Tévé: 183—188.

Nyomta: Utörő-nyomda Bpest. F. v.: Becker Géza.